

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 38/18

Luksemburg, 10 kwietnia 2018 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-89/17
Secretary of State for the Home Department / Rozanne Banger

Według rzecznika generalnego Michała Bobeka w razie powrotu obywatela Unii do państwa członkowskiego jego pochodzenia to państwo członkowskie musi ułatwić wjazd i pobyt będącego obywatelem państwa trzeciego partnera, z którym wspomniany obywatel Unii rozwinął lub umocnił więzi rodzinne w innym państwie członkowskim

Wymóg ułatwienia nie przyznaje automatycznego prawa pobytu, ale nakłada obowiązek przeprowadzenia przez państwo członkowskie szczegółowej analizy okoliczności osobistych obywatela państwa trzeciego oraz uzasadnienia każdej odmowy wjazdu lub pobytu

Rozanne Banger, obywatelka Republiki Południowej Afryki, jest partnerką Philipa Rada, obywatela brytyjskiego. R. Banger i P. Rado mieszkali wspólnie w Republice Południowej Afryki w latach 2008–2010, a następnie przeprowadzili się do Niderlandów. R. Banger otrzymała, zgodnie z dyrektywą w sprawie swobodnego przemieszczania się¹, niderlandzką kartę pobytową jako członek rozszerzonej rodziny obywatela Unii.

Dyrektywa ta wymaga, aby państwa członkowskie ułatwiały wjazd i pobyt partnera obywatela Unii, z którym partner ten pozostaje w stałym związku, w razie gdy obywatel Unii przeniósł się do państwa członkowskiego *innego* niż to, którego jest obywatelem. W odniesieniu do wniosków składanych przez takie osoby, państwa członkowskie mają obowiązek dokonywania szczegółowej analizy osobistych okoliczności i uzasadnienia każdej odmowy wjazdu lub pobytu.

W 2013 r. R. Banger i P. Rado przenieśli się do Zjednoczonego Królestwa, a R. Banger wniosła o przyznanie jej karty pobytowej. Secretary of State for the Home Department (minister spraw wewnętrznych) oddalił jej wniosek na podstawie przepisów prawnych Zjednoczonego Królestwa transponujących dyrektywę w sprawie swobodnego przemieszczania się². Przepisy te określają prawa członków rodziny obywateli Zjednoczonego Królestwa powracających do tego państwa członkowskiego po skorzystaniu z prawa do swobodnego przemieszczania się. Aby zostać uznanym za członka rodziny obywatela brytyjskiego, wnioskodawca musi być małżonkiem lub partnerem cywilnym obywatela brytyjskiego. R. Banger nie pozostawała w związku małżeńskim z P. Radem w momencie składania wniosku o zezwolenie na pobyt i z tego względu jej wniosek został oddalony.

R. Banger zaskarżyła decyzję wydaną przez Secretary of State. Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [sąd wyższej instancji (wydział ds. imigracji i azylu)] skierował do Trybunału Sprawiedliwości pytania dotyczące wykładni dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się oraz konsekwencji wynikających z wydanego przez Trybunał wyroku w sprawie Singh³. Zgodnie z tym orzeczeniem, gdy obywatele Unii wracają do państwa członkowskiego, którego są obywatelami, po skorzystaniu z prawa pobytu w innym państwie członkowskim, członkowie ich rodzin muszą mieć zapewnione co najmniej takie same prawa jak te, które zostałyby im zapewnione zgodnie z prawem Unii w innym państwie członkowskim. Jednakże sprawa ta

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie praw obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. 2004, L 158, s. 77) („Dyrektywa 2004/38”).

² The Immigration (European Economic Area) Regulations 2006 [SI 2006/1003].

³ Wyrok z dnia 7 lipca 1992 r., Singh ([C-370/90](#)).

dotyczyła małżonka obywatela Unii, podczas gdy omawiana sprawa dotyczy pary niebędącej małżeństwem.

Upper Tribunal zwrócił się zatem do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy zasady ustanowione w wyroku w sprawie Singh mają także zastosowanie w sytuacji, gdy obywatel państwa trzeciego nie jest małżonkiem obywatela Unii powracającego do państwa członkowskiego swojego pochodzenia. Sąd ten zastanawia się także, czy decyzja odmawiająca wydania zezwolenia na pobyt, która nie opiera się na szczegółowej analizie osobistych okoliczności dotyczących wnioskodawcy i nie jest uzasadniona odpowiednimi i wystarczającymi powodami, jest sprzeczna z prawem Unii.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Michał Bobek zauważył przede wszystkim, że Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie potwierdził, iż przepisy prawa Unii dotyczące swobodnego przemieszczania się mogą na mocy traktatów mieć także zastosowanie w drodze analogii do sytuacji obywateli Unii powracających do państw członkowskich swojego obywatelstwa po skorzystaniu z prawa do swobodnego przemieszczania się. Logika tego orzecznictwa opiera się na założeniu, że w przeciwnym razie dana osoba mogłaby zostać zniechęcona do opuszczenia swego państwa pochodzenia w celu podjęcia działalności zawodowej w innym państwie członkowskim, gdyby po powrocie nie mogła korzystać z ułatwień w zakresie wjazdu i pobytu co najmniej równoważnych z tymi, na jakie mogłaby liczyć na terytorium innego państwa członkowskiego. Logika ta znajduje pełne zastosowanie także do „członków rodziny rozszerzonej”, w tym do konkubentów obywateli Unii.

Rzecznik generalny stanął jednakże na stanowisku, iż Trybunał powinien położyć większy nacisk na to, że dana osoba nie powinna być faktycznie *karana ex post* za skorzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się, a nie na to, że może zostać zniechęcona *ex ante*. Uważa on, że taka niekorzystna sytuacja powstaje w przypadkach, w których chociaż „powracający” obywatele podlegają tym samym regulacjom co obywatele, którzy nigdy nie skorzystali z prawa do swobodnego przepływu, to przepisy krajowe nie uwzględniają związków rodzinnych rozwiniętych lub umocnionych w innym państwie członkowskim. Jego zdaniem obiektywnie odmienne sytuacje nie mogą i nie powinny być traktowane tak samo.

W konsekwencji rzecznik generalny doszedł do wniosku, że Trybunał powinien orzec, że **obywatel państwa trzeciego pozostający w stałym związku z obywatelem Unii, który skorzystał ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się, nie może, po powrocie obywatela Unii do państwa członkowskiego jego pochodzenia, być traktowany w sposób mniej korzystny, niż wynika to z przepisów dyrektywy znajdujących zastosowanie do członków rozszerzonej rodziny obywateli Unii korzystających ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się w innych państwach członkowskich.**

Następnie rzecznik generalny zauważył, że **przepis dyrektywy, który wymaga, by państwa członkowskie ułatwiały wjazd i pobyt obywateli państw trzecich, z którymi obywatele Unii pozostają w stałych związkach,** nie przyznaje automatycznego prawa pobytu. Wniosek rzecznika generalnego, że przepis ten powinien stosować się przez analogię do obywateli Unii powracających do państwa członkowskiego ich pochodzenia, **nie może** jako taki **prowadzić do uznania, iż w państwie członkowskim pochodzenia ich partnerom będącym obywatelami państw trzecich przysługuje automatyczne prawo pobytu.** Przeciwnie – przepis ten musi stosować się do „powracających” obywateli w taki sam sposób, w jaki stosowałyby się do obywateli mieszkających w innym państwie członkowskim.

Rzecznik generalny stwierdził, że **dyrektywa przyznaje państwom członkowskim określony zakres uznania co do szczegółowych warunków i czynników, które mają zostać wzięte pod uwagę, w odniesieniu do wniosków o zezwolenie na wjazd lub pobyt składanych przez partnerów będących obywatelami państw trzecich.** Zauważył jednakże, że z dyrektywy w jasny sposób wynika, że **uznanie to jest ograniczone i) wymogiem zapewnienia, by „członkowie rodziny rozszerzonej” byli w lepszej sytuacji niż osoby należące do ogólnej kategorii obywateli państw trzecich; oraz ii) tym, że państwa członkowskie muszą dokonać**

szczegółowej analizy osobistych okoliczności wnioskodawcy i uzasadnić każdą odmowę wjazdu lub pobytu.

Ponadto, według rzecznika generalnego, fakt wydania karty pobytowej w innym państwie członkowskim niekoniecznie musi prowadzić do przyznania prawa pobytu w państwie członkowskim pochodzenia obywatela Unii (czy w jakimkolwiek innym państwie członkowskim). Obowiązek ułatwienia nie oznacza obowiązku automatycznego wydania, a z faktu, że państwa członkowskie są uprawnione do określania własnych odmiennych kryteriów wynika, iż nie istnieje „obowiązek wzajemnego uznawania” ani wymóg zapewnienia co najmniej takiego samego lub lepszego traktowania niż w poprzednim przyjmującym państwie członkowskim.

W omawianej sprawie **rzecznik generalny doszedł do wniosku, że Trybunał powinien orzec, iż zgodnie z łączną wykładnią zawartych w traktach i w dyrektywie regulacji dotyczących swobodnego przemieszczania się R. Banger jest uprawniona do tego, by jej wniosek o zezwolenie na pobyt w Zjednoczonym Królestwie został szczegółowo przeanalizowany oraz do uzyskania uzasadnienia odmowy wjazdu lub pobytu opartej na wynikach tej analizy.** Powinna ona objąć okoliczności osobiste dotyczące wnioskodawczyny, w tym uwzględnić jej związek z obywatelem Unii.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793